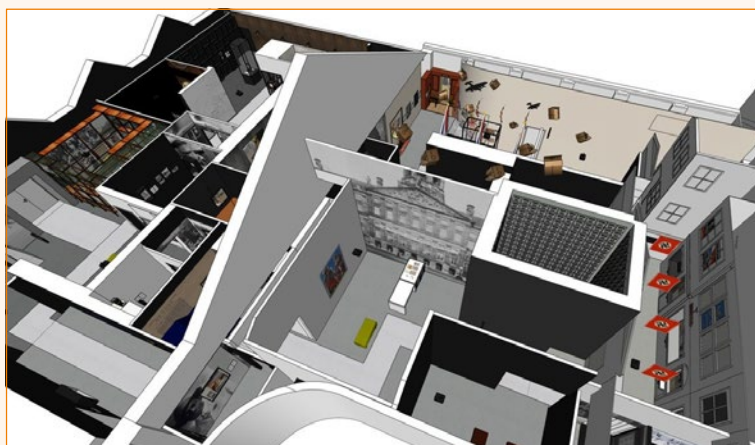

FONKELNIEUW VERZETSMUSEUM WEER OPEN!

Op 1 december heropent HKH Prinses Margriet het volledig vernieuwde Verzetsmuseum. Vanaf 2 december is het publiek weer welkom. Wie het museum al kent zal verrast zijn. Na een jarenlange voorbereiding was het museum ruim een half jaar gesloten, waarin er hard is gewerkt aan de fonkelnieuwe opstelling. Omdat er tijdens de sluiting in het voorjaar geen papieren Nieuwsbrief verscheen, is dit een dubbeldik heropeningsnummer.

In het nieuwe museum lopen de bezoekers door zes fases van de bezettingstijd. Elke periode wordt geïntroduceerd door een grote filmprojectie met animaties, en honderd persoonlijke verhalen in prachtige decors brengen de geschiedenis tot leven. Er zijn nieuwe historische inzichten verwerkt, en het museum is, als eerste in Nederland, zelfstandig toegankelijk voor mensen met een visuele of auditieve beperking. Verhalen van Duitse bezetters, geallieerde bevrijders, burgerslachtoffers, dwangarbeiders en collaborateurs, maken het verhaal completer. Toch ligt de nadruk op de ontwikkeling van het verzet. Het museum laat zien dat verzet in een tijd van dictatoriale onderdrukking niet gemakkelijk was. Een verhaal dat ook nu relevant is.

VERZETSTRAM GROOT SUCCES TIJDENS DE SLUITING

Tijdens de sluiting bleef het Verzetmuseum publieksactiviteiten bieden, zoals gratis podwalks, en vooral: de Verzetstram. Deze historische tram reed gedurende de sluiting op zondagen langs plekken die herinneren aan bezetting en verzet tijdens de oorlog. De tram was vrijwel altijd uitverkocht en zowel de bezoekers als de museumdocenten die als gids in de tram verhalen vertelden, waren razend enthousiast. Belangrijkste kracht achter de Verzetstram is Frank Hemminga. Hij vertelt er meer over in een interview.

Hoe is het idee voor de Verzetstram ontstaan?

"Ik werkte vroeger bij het Gemeentevervoerbedrijf Amsterdam als chef van de afdeling bijzonder vervoer. In 1991 hebben wij samen met het Verzetmuseum de Verzetstram bedacht, die toen reed in het kader van vijftig jaar Februaristaking. Het museum was destijds nog gevestigd in de Lekstraat, en die beroemde staking tegen de Jodenvervolgung was in 1941 in de Lekstraat-remise op gang gebracht. Het was toen een enorm succes. Vorig jaar kreeg ik weer contact met het museum, en kwamen we op het idee om de Verzetstram weer te laten rijden als alternatief voor het museumbezoek tijdens de sluiting. Zo'n rit biedt een bijzondere beleving."

Welke rol speel jij bij de Verzetstram?

Samen met Marjo Wijnbergen – dochter van verzetsman Jan Wijnbergen – en met steun en input van de directrice van het museum heb ik teksten voor de rondleiding in de tram geschreven. Ik heb ook de eerste contacten gelegd met de mensen van de EMA, de Elektrische Museumtram Amsterdam, die de tram laat rijden, over routes en inzetschema's. Eén keer per maand sta ik als conducteur op de tram, en soms ga ik mee als gids.

Iedereen is erg enthousiast over de tram; zijn er ook problemen?

Jazeker. We hadden de route zo gekozen dat er een minimum aan omleidingen zou zijn door opbrekingen, maar die zijn er helaas toch

Frank Hemminga als gids in de Verzetstram.

veel. Ook vanwege protestdemonstraties moest de route best vaak worden aangepast. Soms werkte er iets niet in de tram. Met een auto of een fiets kan je snel een ander straatje ingaan, met de tram niet. We leverden de gidsen nieuwe verhalen voor aangepaste routes en voor als de tram lang stilstond. Vooral aan het begin, toen er nog weinig routine was, waren al die veranderingen heel enerverend."

Is het een authentieke tram uit de oorlogsperiode?

"Ja, de tram die we gebruiken heeft dienstgedaan tussen 1928 en 1968, dus ook in de oorlogstijd. Aan de hand van wagenparknummers weten we ook welke tramstellen, waar hebben gereden."

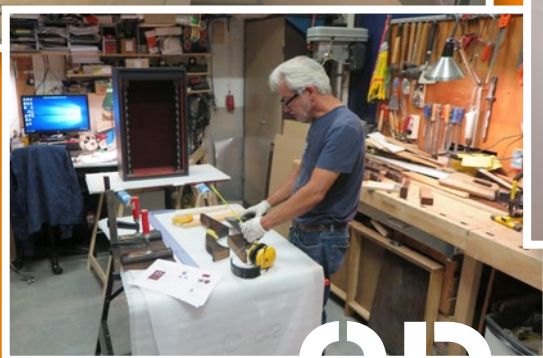
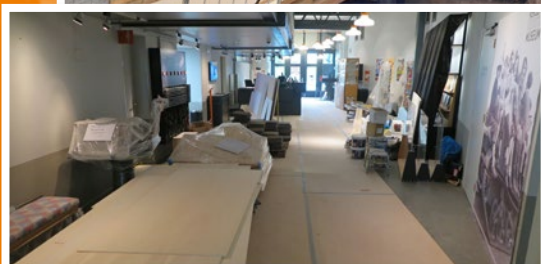
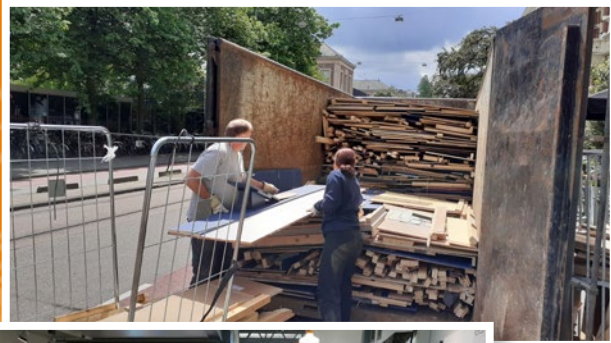
Hadden trams een specifieke rol tijdens de oorlog?

"Trams werden gebruikt voor deportatie van Joden. Aan de andere kant hebben trams ook een rol gespeeld bij de ontsnapping van Joden uit bijvoorbeeld de Hollandsche Schouwburg en de tegenovergelegen crèche. De moeder van Job Cohen, die de Verzetstram op 1 juni op de Dam onthulde, kon ontkomen door in een tram te springen. Koplampen van de trams moesten worden afgeplakt zodat de Engelsen die overvlogen Amsterdam niet konden herkennen, en tijdens de Hongerwinter werden de houten blokjes tussen de tramrails weggehaald om als brandstof te dienen. Zo zijn er tal van verhalen over de tram, die ook in de Verzetstram worden verteld."

Blijft de tram ook na de heropening van het museum rijden?

"Misschien, dan wel minder vaak, maar het is niet zeker. De kosten voor het gebruik van de historische trams gaan ook omhoog. Het zou wel mooi zijn, want de reacties van de bezoekers waren echt ontroerend."

Twee podwalks die het Verzetmuseum maakte met Freek Schröder voor de techniek en verteller Job Cohen over de Rivierenbuurt en de Plantagebuurt zijn te beluisteren via Anchor, Spotify en andere populaire podcast-apps. Ze zijn te downloaden via <https://www.verzetmuseum.org/nl/agenda>

OP NAAR FONKEL NIEUW...

DEZE MENSEN EN NOG HEEL VEEL MEER WERKTEN AAN HET NIEUWE MUSEUM

Liesbeth van der Horst, directeur: Na 23 jaar was het de hoogste tijd voor een totale vernieuwing wat betreft inhoud en vorm. Het was heerlijk om daaraan te werken. We hadden nu een veel groter en beter team dan 23 jaar geleden en ook meer tijd en een ruimer budget. We hebben daardoor alles veel grondiger kunnen aanpakken. De oude opstelling werd nog steeds gewaardeerd, maar de nieuwe is veel beter.

Irma Enklaar, ingehuurd als projectleider: Ik heb als freelancer soortgelijke projecten geleid, maar dit was omvangrijker. Alles is tot op de grond afgebroken. Er was niet alleen de productie van inhoudelijke onderdelen en decorbouw; er kwamen ook verbouwingsdingen bij en veel installatiekanalen zijn omgelegd. Het was daardoor heel pittig, soms spannend maar ook leerzaam. En het was stimulerend om alles vanaf scratch op te bouwen.

Anna Stam, Financieel administrateur: Door verhoging van de materiaalprijzen, lange levertijden en personeelsgebrek in de bouwsector, waren er steeds weer nieuwe meerkosten. Ik heb nooit eerder voor een project de werkbegroting zo vaak moeten aanpassen. Doordat het museum veel is gesteund en de ondergrondse verdieping niet is doorgegaan, leidde het gelukkig niet tot grote problemen.

Martijn Mollema, AV-studio Shosho: Ik werkte met veel plezier aan de keerpuntfilms. De samenwerking met de mensen in het museum was fijn en warm. Iedereen was leuk en heel betrokken. Ik vind het heel bijzonder dat het museum rekening houdt met alle doelgroepen. Dat is zoeken naar balans; knap en ook dapper, vind ik dat.

Ilona Laurijsse, tentoonstellingsontwerper van Ilona Laurijsse Creative Design Studio: Het was een superbijzonder project omdat het gaat om krachtige, emotionele verhalen. Daar konden wij heel goed met verbeelding van de sfeer bij aansluiten. We zaten snel op het goede spoor, en daarna was het heel prettig pingpongen tussen vorm en inhoud met het team van het museum. Voor ons is het belangrijk om een integraal ontwerp te maken waarin alle onderdelen bij elkaar passen en elkaar versterken. Dat is goed gelukt, vinden wij.

Karlien Metz, conservator: Omdat het een vaste opstelling is die zeker tien jaar meegaat, wilde ik dat alles tot in de kleinste details klopt. Dat was een uitdaging. Ik heb veel geleerd doordat vrijwel alle aspecten van de bezetting aan de orde komen. Het was wikkelen en wegen wat we wel en niet opnemen. Een eyeopener vond ik het testen van teksten met VMBO-leerlingen: je kunt heel duidelijk en eenvoudig schrijven zonder dat het kinderlijk wordt. Het is nu spannend, maar ik heb vertrouwen in een goede ontvangst.

Jos Sinnema, ingehuurd als historisch onderzoeker: Ik zocht specifieke verhalen, zoals van een politieagent die Joden had moeten ophalen, de maakster van een verzetskrant in braille en duo-verhalen, waarbij één verhaal vanuit Nederlands en Duits perspectief wordt verteld. Op een rommelzolder van een nabestaande kwam iets in braille te voorschijn. Ik vertaalde het letter voor letter, en zowaar: het was een exemplaar van de zeldzame braillekrant! Voor een duo-verhaal vond ik na heel lang zoeken iemand via een Duitse website voor schoolvrienden. Achter sommige korte verhaaltjes in het museum gaat maandenlang speurwerk schuil.

Sandra ter Mijtelen, hoofd educatie en toegankelijkheid: Ik vond het boeiend om te werken aan de toegankelijkheid voor mensen met een visuele of auditieve beperking. Je stapt in een wereld van mensen die de wereld op een andere manier beleven. Het was leuk om passende oplossingen te bedenken. Voor bepaalde technische oplossingen was de medewerking van bedrijven nodig. Die heb ik kunnen overtuigen van het nut daarvan. Onze blinde en dove adviseurs zijn enthousiast over wat we allemaal voor ze doen.

Dennis Koek, technisch medewerker: 'Het was voor mij een grote uitdaging om de ideeën van de vormgeefster, waarvan ik globale computerschetsjes kreeg, te realiseren. Ik heb decors voor in de vitrines gemaakt en oude meubels aangepast zodat er bijvoorbeeld een rolstoel onder past. Ik maakte ook historische objecten na voor interactieve onderdelen. Die moeten er goed uitzien en óók onverwoestbaar en veilig zijn. Zoals bij alles voor de nieuwe tentoonstelling ligt het afwerkingsniveau hoog.

Joris le Poole, projectleider van decor-bouwer Kloosterboer: Het is een complex ontwerp met heel veel inhoud. Het omzetten van het ontwerp naar de uitvoering met alle details die daarbij horen, was intensief maar ook leuk en opwindend. Alle bouwstructuren sluiten op elkaar aan waardoor de gehele tentoonstelling eigenlijk een groot aaneengesloten meubel is. Ik ben trots op ons team dat hier veel kennis, tijd en energie in heeft gestoken.

Jason Chong, hoofd marketing en communicatie: Bijzonder is dat het om een complete verandering gaat, waarmee het museum weer helemaal bij de tijd is: wat betreft museale technieken en wat betreft historische inzichten. Ik vind het heel interessant en stimulerend om dat te verkopen aan het publiek en de pers.

Tamar Grahmbeek, TG-lining: Het Verzetsmuseum is DE echte inclusie-voorloper. Het routeproject voor blinden is dermate innovatief qua ontwerp en visie, dat het ons trots maakt om eraan mee te werken. We hebben daarom de aluminium klankplaten, die de blinden informeren over de afslagen van de hoofdroute naar de wisselexpositieruimte en Verzetsmuseum Junior, als donatie aangeboden."

Arno Groenendijk, hoofd technische dienst: Doordat we weinig ruimte hebben is zo'n vernieuwing een complexe logistieke operatie. Vóór de sluiting is de wisselexpositieruimte leeggehaald. De collectie kon daar heen toen de oude opstelling werd afgebroken. Al het andere materiaal moest – en dat ging superstrak – zo snel mogelijk het pand uit, zodat de aannemer erin kon. Toen de decorbouwers begonnen, hadden die de wisselexpositieruimte nodig. Gangen, Verzetsmuseum Junior, de gehoorzaal en alle hoeken en gaten zijn toen voor opslag gebruikt, waarbij natuurlijk goed is gedocumenteerd waar alles staat.

Gerben Bergstra, Kuijpers Installatie-techniek: Het museum wilde de grote installatiekanalen, die dwars door de ruimte liepen, zo veel mogelijk uit het zicht hebben. Ze zijn aangepast en verlegd, zo veel mogelijk naar de technische ruimtes. Het museum oogt nu veel ruimer. Het was vervolgens een puzzel om alle benodigde nieuwe leidingen en kanalen – voor licht, data, klimaatbeheersing, brandmelders – zo onzichtbaar mogelijk naar alle ruimtes van de nieuwe tentoonstelling te brengen. Het vergde ook tijdens de bouw de nodige flexibiliteit en is goed gelukt.

Vincent de Koning, Big Orange - the Audio Agency: Door muziek, geluidseffecten en de keuze van stemmen, brengen wij de keerpunt-films, audiotours en de persoonlijke verhalen tot leven. Jonge stemmen vertellen de persoonlijke verhalen van toen – zo sluit je ook aan bij de jeugd van nu. Voor de mensen met een visuele beperking moeten de films een spannend hoorspel zijn, dan is soms extra duiding in geluid nodig van wat anderen in beeld zien. De kunst is om er voor te zorgen dat alle bezoekers een volwaardige beleving hebben.

Marocha Arredondo Reyes, interaction designer Yipp: Meestal maak ik kleurrijke illustraties en animaties voor kinderen. Nu ging het over een serieus onderwerp. Het was zoeken naar een passende stijl. Ik kom uit de Dominicaanse republiek en wist nog niets over het onderwerp. Ik was daar erg van onder de indruk. Mensen hebben hun leven gewaagd voor anderen. Ik wilde hun verhalen respectvol verbeelden. Dat is gelukt. Ik vond het echt een eer om mee te werken."

Onno Horsman, OM Bouwgroep: Zo'n museum is een bijzondere locatie en het werk was dynamischer dan anders. Meestal werk ik met alleen onderaannemers die ik aanstuur. Nu was er samenwerking met allerlei partijen. Een bijzondere groep mensen. Dat was leuk. De beperkingen van zo'n oud gebouw moet je accepteren. De zwakke vloer was een issue. Dan kan niet alles en doe je het werk zoals het wel kan."

David van Emden, assistent collectiebeheer: De vernieuwing was veel extra werk en heeft ook onze deskundigheid verbeterd. We hebben een workshop gevolgd bij de papierrestauratoren van het Stadsarchief en voor lastige klussen zijn deskundigen ingehuurd. Daar hebben we veel van geleerd. We gebruikten nieuwe technieken en materialen. Veel documenten zijn nu bijvoorbeeld bevestigd met magneten in plaats van de perspex steuntjes met dubbelzijdige tape uit 1998.

MONUMENTALE SPANTEN WEER IN ZICHT

Gebouw Plancius, waarin het Verzetsmuseum sinds 1998 is gevestigd, is sinds 2001 een Rijksmonument, vooral vanwege het neoclassicistisch hoofdgebouw, dat in 1874/76 werd gebouwd door de Joodse zangvereniging Oefening baart Kunst. De Davidsster en muziekinstrumenten bovenin de gevel refereren hieraan. De zaal achter het hoofdgebouw met de vaste tentoonstelling stamt uit 1914. De afdeling Archeologie en Monumenten van de gemeente Amsterdam bepaalde in 2019 dat de gietijzeren spanten in die uitbouw ook monumentale waarde hebben.

Voor een betere routing van de nieuwe vaste tentoonstelling is het 'informatie-eiland', dat het museum in 1998 in de ruimte liet bouwen, afgebroken en zijn veel installatiekanalen die door de ruimte liepen verlegd, met als voordeel dat de monumentale spanten weer in het zicht zijn gekomen.

Niet alleen hoofdgebouw Plancius, maar ook de uitbouw uit 1914 is verbonden met de geschiedenis van het door de Tweede Wereldoorlog vrijwel verdwenen Joodse Amsterdam. 'Plancius' was namelijk van 1913 tot 1920 eigendom van de 'Taxi-Auto

Maatschappij' van Jacques Pimentel, broer van Henriette Pimentel, de legendarische directrice van de crèche tegenover de Hollandsche Schouwburg die een leidende rol had in de redding van honderden Joodse kinderen die in de crèche waren ondergebracht voor hun deportatie. Het was Jacques Pimentel die in 1914 de ruimte achter Plancius liet bouwen als garage voor zijn taxi's. Zowel Henriette als Jacques werden in Auschwitz vermoord.

KOMENDE ACTIVITEITEN

- **Zondag 20 november** (nog tijdens de sluiting van het museum) jaarlijkse **Sobibor-bijeenkomst** ter herdenking van de opstand in kamp Sobibor, georganiseerd met de Stichting Sobibor. Thema dit jaar is de soms pijnlijke scheiding van Joodse onderduikkinderen van hun pleegouders na de oorlog. Hoofdspreker is **Thomas Sijsma**, schrijver van het boek *Verloren oorlogskind*. **Philip Frank** en **Loek van Mourik** vertellen over hun persoonlijke ervaringen. Aanvang 15.00 uur; inloop 14.30 uur. Toegang: € 15,00 of € 10,00 voor Vrienden Verzetsmuseum, donateurs Stichting Sobibor, en houders van Museumkaart en Stadspas.

- **Kerstvakantie**

Verzetsmuseum Junior is ook weer open! 27 en 29 december en 3 en 5 januari geven van 14.00 tot 15.00 uur Erfgoeddragers van de Stichting In mijn Buurt als extra attractie korte presentaties. Erfgoeddragers zijn kinderen die ouders uit hun buurt over de oorlog hebben geïnterviewd en hun verhaal doorvertellen. Toegang: gratis voor museumbezoekers.

- **Verzetsmuseum Junior op wielen**

De succesvolle reizende variant van Verzetsmuseum Junior is nu ook via de boekingsagenda op de website te boeken.

Check voor actuele informatie www.verzetsmuseum.org

Foto: Ella Tilgenkamp

Paradummy's waren gevuld met stro en aan de poppen waren explosieven en lichtkogels bevestigd die afgingen bij de landing waardoor de Duitsers dachten dat ze werden beschoten.

NIEUW IN ONZE COLLECTIE: EEN PARADUMMY

Sommige aanwinsten die het museum de afgelopen decennia voor de collectie verwierf, hebben een plek kunnen krijgen in de nieuwe vaste opstelling. Maar de bezoekers moeten niet overladen worden; er blijft dus ook veel in het depot. De stukken worden daar onder optimale omstandigheden bewaard en zijn, met achtergrondinformatie, toegankelijk voor onderzoekers en collegamusea via een digitale catalogus. De stroom bijzondere aanwinsten lijkt nooit op te drogen. Recent kreeg het museum een bijzonder object: een paradummy, geschenken door de nabestaanden van Casper Boot.

Casper Boot (1928-2000) woonde in de oorlogsjaren in Woerden, bij zijn ouders die een bakkerszaak hadden. Zoals zo veel jongens verzamelde hij kogelhulzen en granaatscherven, en in zijn collectie bevond zich ook een zeldzaam object: een paradummy. Na de oorlog besteedde Boot niet heel veel aandacht meer aan zijn oorlogscollectie. Eén keer exposeerde hij rondom Bevrijdingsdag zijn oorlogsschatten in de etalage van de bakkerij, die hij inmiddels had overgenomen. Bij de dummy legde hij een handgeschreven briefje dat 'Roepi' was afgeworpen in Woerden, als afleidingsmanoeuvre

Rupert
Roepi met explosie
patronen afgeworpen
tussen Rijnkade en prinsenvlaan
als afleidings manoeuvre
tijdens een wapendropping
in Zegveld

voor een wapendropping bij Zegveld. 'Roepi' is doorgestreept en veranderd in 'Rupert', misschien op aanwijzing van een klant?

'Rupert' was inderdaad de naam van paradummy's van Engelse makelij. De Amerikanen hadden er ook een die Oscar werd genoemd. Wat speurwerk leert dat het ouderlijk huis van Casper Boot op een aanvliegroute van geallieerde vliegtuigen lag. En najaar 1944/begin 1945 vonden er inderdaad meerdere wapendroppings voor het verzet plaats in de omgeving van Zegveld. Voor deze droppings werden rustige plek-

ken uitgekozen, waar geen Duitse troepen waren gelegerd. Zo'n 17 kilometer verderop, in Woerden, waren echter wel Duitse troepen, en het is dus aannemelijk dat daar schijndroppings werden uitgevoerd om de soldaten af te leiden.

De paradummy's waren 82 centimeter hoog maar zagen er 's nacht in de lucht uit als echte parachutisten. Ze waren gevuld met stro en aan de poppen waren explosieven en lichtkogels bevestigd die afgingen bij de landing waardoor de

Duitsers dachten dat ze werden beschoten. Veel paradummy's raakten tijdens de missie beschadigd. De plaatselijke bevolking ging na droppings vaak op zoek naar de parachutes aan de poppen, die vanwege de enorme textielschaarste werden gebruikt om kleding te maken. Voor de pop als historisch object was destijds vrijwel geen belangstelling, behalve bij jongens als Casper Boot. Er zijn maar heel weinig paradummy's bewaard gebleven. De dummy van Boot is nog altijd puntgaaf en een prachtige aanwinst voor het Verzetsmuseum.

Gerard Blees

PORTRET VAN EEN VRIEND VAN HET MUSEUM

Vriend van het allereerste uur is Gerard Blees (1940). Al vanaf de oprichting is hij donateur en ook een trouwe bezoeker van Vriendenontvangsten, openingen en lezingen.

Gerard vertelt:

"Ik was in de jaren 1980 medewerker van Joop Wolff, tweede kamerlid voor de CPN, en de eerste bestuursvoorzitter van het museum. Ik hield me vooral bezig met Tweede Wereldoorlog-zaken. Daardoor had ik veel contacten met organisaties van het voormalig verzet en het Auschwitz Comité en zo, en raakte ik ook – al vóór de opening in november 1985 – betrokken bij de oprichting van het Verzetmuseum. Het museum heeft zich sinds de begintijd in de Lekstraat fantastisch ontwikkeld. Dat kindermuseum en Verzetmuseum Junior op wielen, dat is echt heel erg goed."

"Jarenlang kende ik ontzettend veel mensen in het museum, dat is steeds minder geworden. Tegenwoordig is Liesbeth, die nu directeur is, vaak de enige. Maar ik voel me nog steeds heel erg betrokken. Ik neem ook geregeld kennissen mee om ze het museum te laten zien."

Je hebt toch een speciale relatie met het Zaanse verzet?

"Dat klopt. Ik woon mijn leven lang in Koog aan de Zaan. Van huis uit ging ik al altijd naar herdenkingen, en ik ben jarenlang voorzitter geweest van het 4 mei-comité Koog-Zaandijk. Ik had een hele goede band met veel Zaanse verzetsmensen, zoals Jan Bruin, die ook bestuurslid van het Verzetmuseum was en Jan Brasser. Brasser en ook bijvoorbeeld Truus Menger, hadden het soms heel moeilijk met hun verzetsverleden. Ik begreep dat en kon ze steun bieden. Het was

voor mij hartstikke mooi dat ik een bijdrage kon leveren aan het boek over Jan Brasser dat het Verzetmuseum begin volgend jaar gaat uitgeven."

Kijk je uit naar de heropening?

"Ja, heel erg. Ik ben ontzettend benieuwd en heb er veel vertrouwen in dat het mooi gaat worden."

Opening van het Verzetmuseum in de Lekstraat, 1985. Historicus Loe de Jong kijkt in de camera. Op de achtergrond is Gerard Blees in gesprek met Jan Brasser.

**WORD
VRIEND!**

Voor € 30 per jaar ben je Vriend(in) van het Verzetmuseum. Het hele jaar heb je gratis toegang tot het museum. Daarnaast ben je te gast op onze officiële openingen en krijg je korting op lezingen en andere activiteiten. Elk jaar is er een Vriendendag met een speciaal programma.

Vriend worden? Stuur deze bon ingevuld naar Stichting Vrienden van het Verzetmuseum, Antwoordnummer 9254, 1000 WZ in Amsterdam. Een postzegel is niet nodig.

Door ondertekening van deze bon geef je toestemming aan Stichting Vrienden van het Verzetmuseum Amsterdam, gevestigd te Amsterdam, met adres: Plantage Kerklaan 61, 1018 CX Amsterdam, Incassant-id: NL21ZZZ412039530000, om doorlopend incasso-opdrachten te sturen naar je bank om een bedrag voor de jaarlijkse vriendenbijdrage te kunnen incasseren, en je bank doorlopend een bedrag van je rekening af te laten schrijven overeenkomstig de opdracht van Stichting Vrienden van het Verzetmuseum Amsterdam. Ook geef je toestemming om via het opgegeven e-mailadres op de hoogte te worden gehouden van onze activiteiten.

Ik steun de Vrienden jaarlijks met:

- ☐ € 30 (1 vriendenpas)
☐ € 40 (2 vriendenpassen)
☐ ander bedrag, namelijk € _____

Naam _____

Straat en huisnummer _____

Postcode en woonplaats _____

Land _____

Telefoonnummer _____

E-mailadres _____

IBAN _____

Plaats en datum _____

Handtekening _____

**Vul de bon in en
stuur deze op.**

**Of scan de
QR-code met
een telefoon.**

